

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ กรณีศึกษาอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

ศศิปา พิทักษ์สานต์*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ความผูกพันต่อองค์การ และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ความผูกพันต่อองค์การ และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ความผูกพันต่อองค์การ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไป ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากสมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่าง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวน 333 คน ผลการศึกษพบว่า

ภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ส่วนความผูกพันต่อองค์การของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับค่อนข้างสูง ภาวะผู้นำและความผูกพันต่อองค์การมีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับค่อนข้างสูง การมีส่วนร่วมและความผูกพันต่อองค์การ มีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับปานกลาง ภาวะผู้นำและความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับค่อนข้างสูง การมีส่วนร่วมและความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับปานกลาง ความผูกพันต่อองค์การและความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ผลการวิเคราะห์หัตถดอยพหุคูณพบว่า ความผูกพันต่อองค์การของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน และการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน ได้ร้อยละ 63.30

ข้อเสนอแนะ ควรกำหนดนโยบายส่งเสริม ความเข้มแข็งให้แก่วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้นำ และสมาชิกวิสาหกิจ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล กิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ ภาควิชาสังคมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The object of this study 1) study leadership level, participation level, organization commitment level , and the success in community enterprise promotion policy implementation; 2) study relationship among leadership , participation, organization commitment, and the success in community enterprise promotion policy implementation; and 3) study factors on leadership, participation, and organization commitment, contributing to the success in community enterprise promotion policy implementation. The tool used in community enterprise data collection is the sets of questionnaire. According to the results of study of 333 sample groups, Mueng Krabi District, Krabi Province.

Leadership level, participation level, and the success in community enterprise promotion policy implementation are in the high level. Meanwhile, commitment to organization of the members of community enterprises is in the highest level. Leadership and participation are positively related to each other in rather high level, Leadership and organization commitment are positively related to each other in rather high level. Participation and organization commitment are positively related to each other in rather moderate level. Leadership and the success in community enterprise promotion policy implementation are positively related to each other in rather high level. Participation and the success in community enterprise promotion policy implementation are positively related to each other in rather moderate level. Organization commitment and the success in community enterprise promotion policy implementation are positively related to each other in rather high level at the statistical significance level of 0.01. According to the results of Multiple Regression Analysis, Organization commitment, leadership, and participation, of the members of community enterprises, can jointly explain the variability of the achievement of community enterprise promotion policy implementation, based upon self reliance of the community enterprises at the rate of 63.30%.

The Researcher would like to recommend that the policies on promoting the strengths for the community enterprises ought to be laid down, the learning of the leaders and members of community enterprises should be supported, the community enterprise network ought to be promoted, and the relevant operators and communities should be supported to participate in following up and evaluating the community enterprise activities to be efficiently and effectively operated.

Key word: leadership, participation, organization commitment, the success in community enterprise promotion policy implementation

บทนำ

ประเทศไทยมีแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางกระแสหลัก มีการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ ลงทุนทำกิจการได้อย่างเสรีตามแนวทางประชาธิปไตย จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรก เรื่อยมา เป็นการวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจจากส่วนกลาง ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม อีกทั้งส่งเสริมการลงทุนจากเอกชน ระยะเวลาหลายทศวรรษจากการดำเนินการพัฒนาประเทศตามแนวทางดังกล่าว ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่อีกด้านหนึ่งของการพัฒนากำลังประสบกับปัญหา ความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สะท้อนออกมาให้เห็นปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมระหว่างประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ระหว่างภาคเมือง และภาคชนบท อันเนื่องมาจากการพัฒนาทำให้ความเจริญกระจุกตัวอยู่ในภาคอุตสาหกรรม และชุมชนเมือง ประชาชนที่อาศัยในภูมิภาคห่างไกลเข้าไม่ถึงบริการจากรัฐ เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ส่งผลให้เกิดปัญหาความยากจนในชนบท สาเหตุมาจากความผิดพลาดในการวางแผนพัฒนาในอดีต ตลอดจนมิได้เน้นให้ประชาชนพึ่งพาตนเอง ประจวบจันทร์หมื่น (2553, น.181-182)

สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้รัฐบาลมีการปรับยุทธศาสตร์วางแผนพัฒนาประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา และให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ดังนั้นจึงปรากฏแนวคิดการพัฒนาจากล่างขึ้นบนบูรณาการภาคประชาชน เอกชน และส่วนที่เกี่ยวข้อง เน้นคนเป็นศูนย์กลาง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ซึ่งช่วงเวลานั้นประเทศไทยได้ประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ทำให้เอกชน นักลงทุน รวมไปถึงประชาชนทั่วไป ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เป็นวงกว้าง บทเรียนดังกล่าวทำให้สังคมไทยเกิดการตั้งคำถามกับการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นอุตสาหกรรม ทุนนิยมเสรีมากเกินไป ว่าอาจไม่ใช่แนวทางที่จะพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืน สังคมไทยจึงไตร่ตรองตนเองมากขึ้น และเปลี่ยนมุมมองมาให้ความสำคัญกับภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นรากฐานของสังคมไทยอีกครั้ง อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยชุมชน ต่อมาเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางฟื้นฟูประเทศหลังประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ แนวทางการพัฒนาประเทศจึงได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานราก เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน และสังคมให้เป็นฐานที่มั่นคงของประเทศ รัฐบาลจึงส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มกันเป็นวิสาหกิจชุมชน และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 โดยมีเจตนาารมณ์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นรากฐานของเศรษฐกิจพอเพียง รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และให้นำนโยบายไปปฏิบัติครอบคลุมทั่วทั้งภูมิภาคของประเทศไทย

จังหวัดกระบี่ ได้มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาแหล่งเกษตรกร อุตสาหกรรมที่ยั่งยืน โดยกลยุทธ์ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่ขบวนการวิสาหกิจชุมชน และสนับสนุนสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็ง เพื่อมาตรฐานสินค้าเกษตร ซึ่งจังหวัดกระบี่มีทรัพยากรที่เอื้ออำนวยต่อการ

ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทั้งการปลูกพืชเศรษฐกิจ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และการทำประมง จึงทำให้เกษตรกร และชาวบ้านสามารถใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อต่อยอดประกอบอาชีพเสริม ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต จึงมีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนรูปแบบที่หลากหลาย วิสาหกิจชุมชนหลายแห่งในจังหวัดกระบี่ประสบความสำเร็จ และสามารถพึ่งพาตนเองได้ สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน และเศรษฐกิจชุมชน จากการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ พบว่า วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี คิดเป็น ร้อยละ 62.38 สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ (2554) ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้นำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติสามารถเข้าใจ และหาแนวทางพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่เหมาะสม เป็นต้นแบบแก่วิสาหกิจชุมชนอื่น เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนพึ่งพาตนเองได้ สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ความผูกพันต่อองค์การ และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ความผูกพันต่อองค์การ และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน และเพื่อศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ความผูกพันต่อองค์การ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

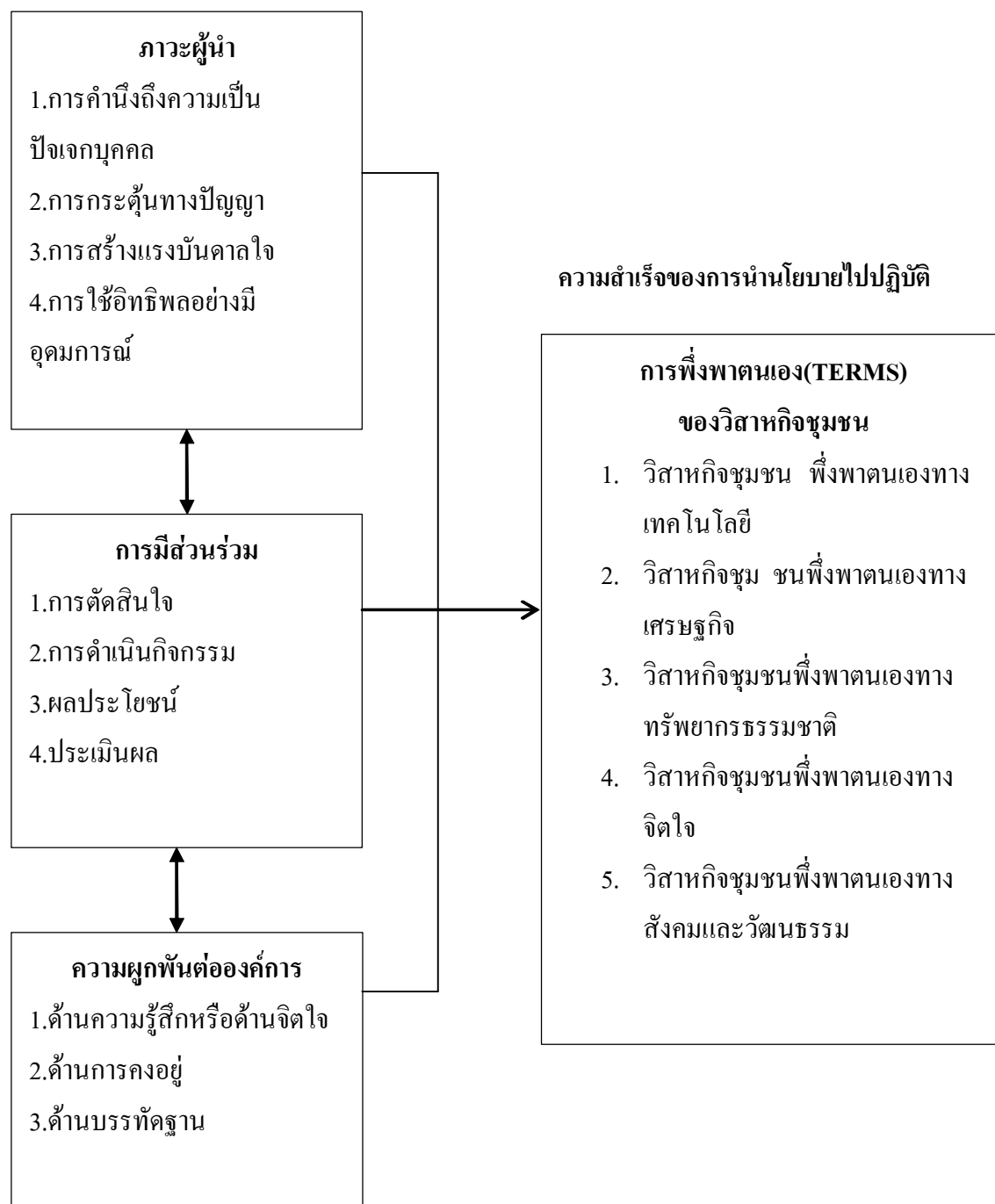
วิธีวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ กรณีศึกษา อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ใช้การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน ใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regressions) แบบ Stepwise ด้วยโปรแกรม SPSS

สมมติฐานการศึกษา

ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ความผูกพันต่อองค์การ และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กัน และภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม และความผูกพันต่อองค์การ ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

ภาพที่1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ดัดแปลงมาจาก วรเดช จันทรศร (2538) และสภาวิจัยแห่งชาติ (2544)

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงระดับภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ความผูกพันต่อองค์กร และความสำเร็จนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความหมาย
ภาวะผู้นำ	4.20	0.34	มาก
1.การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.16	0.41	มาก
2.การกระตุ้นทางปัญญา	4.11	0.44	มาก
3.การสร้างแรงบันดาลใจ	4.15	0.46	มาก
4.การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.38	0.47	มากที่สุด
การมีส่วนร่วม	4.09	0.38	มาก
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.07	0.47	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	4.30	0.47	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.14	0.51	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล	3.83	0.61	มาก
ความผูกพันต่อองค์กร	4.39	0.47	มากที่สุด
1. ความผูกพันด้านความรู้สึกรหรือด้านจิตใจ	4.47	0.51	มากที่สุด
2. ความผูกพันต่อเนื้อหรือด้านการคงอยู่	4.32	0.54	มากที่สุด
3. ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน	4.40	0.50	มากที่สุด
ความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน	4.38	0.35	มากที่สุด
1. การพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยี	4.13	0.50	มาก
2. การพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจ	4.27	0.41	มากที่สุด
3. การพึ่งพาตนเองด้านทรัพยากร	4.45	0.48	มากที่สุด
4. การพึ่งพาตนเองด้านจิตใจ	4.41	0.52	มากที่สุด
5. การพึ่งพาตนเองด้านสังคม	4.61	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงระดับภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) การสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) และการกระตุ้นทางปัญญามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับ ผลการวิจัยความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความผูกพันด้านความรู้สึกรู้สึกหรือด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) และความผูกพันต่อเนื้อหรือด้านการคงอยู่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ ผลการวิจัยความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพึ่งพาตนเองด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ การพึ่งพาตนเองด้านทรัพยากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$) การพึ่งพาตนเองด้านจิตใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$) การพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) และการพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ กรณีศึกษา อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	P-Value	ระดับความสัมพันธ์
ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม	.663	.000	ค่อนข้างสูง
ภาวะผู้นำและความผูกพันต่อองค์กร	.622	.000	ค่อนข้างสูง
การมีส่วนร่วมและความผูกพันต่อองค์กร	.482	.000	ปานกลาง
ภาวะผู้นำและความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	.672	.000	ค่อนข้างสูง
การมีส่วนร่วมและความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	.573	.000	ปานกลาง
ความผูกพันต่อองค์กรและความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	.738	.000	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน และการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกันระดับค่อนข้างสูง ($r = .663^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน และความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r = .622^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกระดับปานกลาง ($r = .482^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน และความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกระดับค่อนข้างสูง ($r = .672^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ระดับปานกลาง ($r = .573^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ระดับค่อนข้างสูง ($r = .738^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ กรณีศึกษาอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

ตัวพยากรณ์	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย		t	P-Value
	B	Beta		
constant	1.059		7.061	.000
ความผูกพันต่อองค์กร (X_1)	0.372	0.503	11.712	.000
ภาวะผู้นำ (X_2)	0.253	0.250	4.975	.000
การมีส่วนร่วม (X_3)	0.152	0.165	3.699	.000
(R = 0.796)		(R ² = 0.633)		

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 3 ได้แก่ ความผูกพันต่อองค์กร ภาวะผู้นำ และการมีส่วนร่วม สามารถรวมกันพยากรณ์ความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พิจารณาแล้วพบว่าปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้มากที่สุด คือ ปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.372 รองลงมาคือปัจจัยภาวะผู้นำ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.253 และปัจจัยการมีส่วนร่วม

มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.152 โดยตัวพยากรณ์ ความผูกพันต่อองค์กร (X_1) ภาวะผู้นำ (X_2) และการมีส่วนร่วม (X_3) ร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามตัวแบบการพึ่งพาตนเองได้ (Y) ร้อยละ 63.30 ($R^2 = 0.633$)

สมการที่ได้คือ $Y = 1.059 + 0.372(X_1) + 0.253(X_2) + 0.152(X_3)$

อภิปรายผล

1. อภิปรายผลความคิดเห็นของสมาชิกวิสาหกิจต่อภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน ได้ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้นำวิสาหกิจชุมชนสนับสนุนให้สมาชิกมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นให้สมาชิกใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ โดยจะคอยให้คำแนะนำและคำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างอิสระ นอกจากนี้ผู้นำยังมีความรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นผู้นำทางความคิด และเป็นตัวแบบที่ดีในการทำงาน สมาชิกจึงให้ความเคารพนับถือ ไว้วางใจในตัวผู้นำ และปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับ ญัฐภัทร สุนทรมีเสถียร (2552, น.84) กล่าวว่า หลักสำคัญของการของการบริหารจัดการองค์การชุมชนคือการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น

1.2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนทุกขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่ขั้นตัดสินใจกำหนดแนวทางและโครงสร้างการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ขั้นดำเนินกิจกรรมมีส่วนร่วมด้านแรงงาน ด้านงบประมาณ และด้านการประสานงาน ขึ้นรับผลประโยชน์และข้อผิดพลาดจากการดำเนินงาน กลุ่ม ตลอดจนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

1.3 ความผูกพันต่อองค์กรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า การประกอบกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในการทำงาน สมาชิกพอใจและภูมิใจในการทำงานกับวิสาหกิจชุมชนเนื่องจากสอดคล้องกับวิถีชีวิต สมาชิกจึงผูกพันและรักในงานที่ทำ เกิดเป็นความผูกพันต่อองค์กร และเต็มใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรต่อไป

1.4 ความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า การนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ ทำให้วิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ กล่าวคือวิสาหกิจชุมชนมีการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมในการประกอบอาชีพ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลทาง

เศรษฐกิจ วิสาหกิจชุมชนสามารถนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

2. อภิปรายผลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ได้แก่ ภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ความผูกพันต่อองค์การของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันโดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.1 ภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน และการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับค่อนข้างสูง แสดงว่าผู้นำวิสาหกิจชุมชนกระตุ้นให้สมาชิกมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ทำให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน โดยผู้เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน สมาชิกจึงมีความเคารพนับถือและไว้วางใจผู้นำ ทำให้สมาชิกเต็มใจมีส่วนร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนบรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ สุธีญา พรหมมาก (2553) กล่าวว่า ผู้นำที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้เสนอความคิดเห็นอย่างเต็มที่ เป็นผลให้เกิดความไว้วางใจรู้สึกอยากเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ

2.2 ภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน และความผูกพันต่อองค์การของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับค่อนข้างสูง แสดงว่า ผู้นำวิสาหกิจชุมชนสามารถชี้ให้สมาชิกเห็นเป้าหมายของวิสาหกิจชุมชน และภาระหน้าที่ที่สมาชิกต้องอย่างชัดเจน ทำให้สมาชิกมีความทุ่มเทกับการทำงาน พยายามทำงานให้ดียิ่งขึ้น รวมไปถึงผู้นำยังเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้สมาชิกอยากทำงานร่วมกับผู้นำด้วยความเต็มใจ เกิดเป็นความผูกพันในงานและองค์การ

2.3 การมีส่วนร่วมและความผูกพันต่อองค์การของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับปานกลาง แสดงว่า สมาชิกที่ได้อำนาจในการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานระหว่างกัน ซึ่งเป็นการพัฒนาการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกแต่ละคน การมีส่วนร่วมจึงเกิดเป็นสัมพันธภาพที่ดีภายในวิสาหกิจชุมชน สมาชิกจึงรู้สึกผูกพันกับงานที่ทำ ทุ่มเทในการทำงาน และเต็มใจมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นความรู้สึกผูกพันกับองค์การ สอดคล้องกับ ภรณ์ กิรต์บุตร (2529) กล่าวว่า พนักงานที่มีความรู้สึกผูกพันอย่างแท้จริงต่อเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การอยู่ในระดับสูง

2.4 ภาวะผู้นำ และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับค่อนข้างสูง แสดงว่าความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนส่วนหนึ่งมาจากผู้นำวิสาหกิจชุมชนสามารถจูงใจสมาชิกให้พัฒนาศักยภาพ มีอิสระในการทำงาน ส่งเสริมให้สมาชิกแก้ไขปัญหา และเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้นำมีความเอาใจใส่สมาชิก ทำให้สมาชิกทุกคนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดี จนทำให้การนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ และเป็นวิสาหกิจชุมชนพึ่งพาตนเองได้

2.5 การมีส่วนร่วมและความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ

ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับปานกลาง แสดงว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีกำหนดแนวทางกลุ่ม ดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ พัฒนาการทำงาน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รับผิดชอบผลจากการดำเนินงานร่วมกัน ทำให้สมาชิกรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงมาจากการกระบวนกรมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในกลุ่ม

2.6 ความผูกพันต่อองค์การและความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับค่อนข้างสูง อธิบายได้ว่า ความผูกพันต่อองค์การของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เริ่มต้นมาจากการร่วมตั้งของสมาชิกภายในชุมชนเดียวกัน ประกอบธุรกิจที่สอดคล้องกับวิถีชุมชนโดยมีการพึ่งพาตนเองเป็นเป้าหมาย สมาชิกมีการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกัน มีความเป็นหนึ่งเดียวกันภายในกลุ่ม เกิดเป็นความผูกพันต่อองค์การ สมาชิกจึงมีความตั้งใจทำงานเพื่อให้วิสาหกิจชุมชนบรรลุเป้าหมายการพึ่งพาตนเอง ซึ่งเป็นความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน สอดคล้องกับ คณะกรรมเศรษฐกิจแห่งชาติ (2547) กล่าวว่า การมีสมาชิกที่มีศักยภาพ และมีความสมัครใจ ตั้งใจในการทำงาน เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนประสบความสำเร็จ

3. อภิปรายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

จากผลการวิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise พบว่า ความผูกพันต่อองค์การ ภาวะผู้นำ และการมีส่วนร่วม สามารถพยากรณ์ความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจไปปฏิบัติ ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายความผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจไปปฏิบัติ ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน ได้ร้อยละ 63.3 ($R^2 = 0.633$)

ความผูกพันต่อองค์การ สามารถทำนายความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจไปปฏิบัติ ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน ได้มากที่สุด (Beta = 0.503) โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก แสดงว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความผูกพันต่อองค์การมากจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจไปปฏิบัติ ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน มากขึ้น อธิบายได้ว่า วิสาหกิจชุมชนเกิดจากการรวมกลุ่มของคนในชุมชนด้วยความสมัครใจ สมาชิกจึงมีประสบการณ์การทำงานร่วมกันตั้งแต่ก่อตั้งกลุ่ม รวมถึงการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน สมาชิกจึงตั้งใจ และทุ่มเททำงานให้กับวิสาหกิจชุมชน ซึ่งตอบสนองความต้องการของสมาชิก สมาชิกจึงพอใจกับผลประโยชน์ที่ได้รับ เกิดเป็นความรู้สึกผูกพันต่อองค์การ และภูมิใจที่มีส่วนทำให้วิสาหกิจชุมชนพึ่งพาตนเองได้ อันเป็นความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ภาวะผู้นำทำนายความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจไปปฏิบัติ ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชนได้ (Beta = 0.250) โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก แสดงว่า ภาวะผู้นำของ

วิสาหกิจชุมชนมักจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจไปปฏิบัติ ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน มากขึ้น อธิบายได้ว่า ผู้นำวิสาหกิจชุมชนมีการสื่อสารให้สมาชิกเข้าใจถึงการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชุมชนและการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของวิสาหกิจชุมชน ทำให้สมาชิกทราบถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองอย่างชัดเจนที่ต้องปฏิบัติให้ได้ตามเป้าหมาย ผู้นำจึงมีการกระตุ้นให้สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานได้อย่างอิสระ เป็นการพัฒนาศักยภาพทั้งตัวสมาชิกและวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ผู้นำวิสาหกิจชุมชนมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านให้แก่สมาชิก และดูแลเอาใจใส่สมาชิกแต่ละคนอย่างใกล้ชิด เกิดความสัมพันธ์ที่ดีภายในวิสาหกิจชุมชน สมาชิกจึงรู้สึกไว้วางใจ ให้ความเคารพนับถือผู้นำ และยึดถือผู้นำเป็นแบบอย่าง ผู้นำจึงเป็นผู้ที่สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกมีการทำงานอย่างตั้งใจ และทุ่มเท เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนดำเนินกิจการไปสู่เป้าหมาย ดังนั้น ภาวะผู้นำวิสาหกิจที่เหมาะสมจะเป็นการสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนดำเนินไปสู่วิสาหกิจชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ทำนายความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจไปปฏิบัติ ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชนได้ (Beta = 0.165) โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก แสดงว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มากจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจไปปฏิบัติ ตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน มากขึ้น อธิบายได้ว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนทุกระบวนการตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สมาชิกร่วมกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม ตัดสินใจแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของกลุ่มร่วมกัน สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการผลิตสินค้า หรือบริการ พร้อมเพรียงกันสม่ำเสมอ เกิดเป็นความสามัคคีภายในกลุ่ม ภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังมีการกระจายผลประโยชน์แก่สมาชิกอย่างยุติธรรม และร่วมรับผิดชอบต่อข้อปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานร่วมกัน นอกจากนี้สมาชิกยังมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อทราบความก้าวหน้า และปัญหาของกลุ่ม ดังนั้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนจึงเป็นการพัฒนาความสามารถของสมาชิกในการบริหารจัดการทรัพยากรวิสาหกิจชุมชนร่วมกัน และสร้างความสำเร็จแก่วิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเองตามนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

สรุปผล

ภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมาก ส่วนความผูกพันต่อองค์การของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับค่อนข้างสูง ภาวะผู้นำและความผูกพันต่อองค์การมีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับค่อนข้างสูง การมีส่วนร่วมและความผูกพันต่อองค์การ มีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับปานกลาง ภาวะผู้นำและความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ มีความ

สัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับค่อนข้างสูง การมีส่วนร่วมและความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับปานกลาง ความผูกพันต่อองค์การและความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันทิศทางบวก ระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ผลการวิเคราะห์หัตถดอยพหุคูณพบว่า ความผูกพันต่อองค์การของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ภาวะผู้นำวิสาหกิจชุมชน และการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติตามการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน ได้ร้อยละ 63.30

ข้อเสนอแนะ

1. ควรกำหนดนโยบายส่งเสริม ความเข้มแข็งให้แก่วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้นำ และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
2. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการผลิต วิธีการส่งเสริมการตลาด ซึ่งกันและกัน เพื่อความก้าวหน้าของวิสาหกิจชุมชนในการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน
3. ควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และเสนอแนะทางการปรับปรุง โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐภัทร สุนทรมีเสถียร. (2552). *ทูลทางสังคมกับการจัดการวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนตำบลบางสน หมู่บ้านหัวนอน อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประจวบ จันท์หมื่น. (2553). *เศรษฐศาสตร์ชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ส.เอเซียเพรส.
- พรพิมล วรดิถ และคณะ. (2545). *รายงานการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ภรณ์ กิรติบุตร. (2529). *การประเมินประสิทธิผลขององค์การ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนส์โตร์.
- วรเดช จันทรศร. (2538). *สี่ทศวรรษรัฐประศาสนศาสตร์ รวมบทความทางวิชาการ 2498-2538*. ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ: *ตัวแบบและคุณค่า*. (458-459). กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันพัฒนาบัณฑิตบริหารศาสตร์.
- สภาวิจัยแห่งชาติ. (2544). *การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจในชนบทฉบับรวมชุด*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารวิทยบริการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำา

ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๓ กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๕๖

ศศิภา พิทักษ์ศานต์

สุธิญา พรหมมาก. (2553). *ภาวะผู้นำกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง.*

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่. (2554). *รายงานวิสาหกิจชุมชนจังหวัดกระบี่ 2554.* (ออนไลน์).

สืบค้นได้จาก: <http://mueang.krabi.doae.go.th/word/visa.doc> [30 มิถุนายน 2555]

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวศศิภา พิทักษ์ศานต์
วัน เดือน ปีเกิด	7 มกราคม พ.ศ.2532
สถานที่เกิด	จังหวัดตรัง
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2550-2553 สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.2554-2556 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ และการจัดการภาครัฐ
ที่อยู่ปัจจุบัน	59 ถนนมหาสาร ซอย 7 ตำบล ปากน้ำ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ 81000 โทรศัพท์ 081-9703-505 อีเมลล์ sasibha@hotmail.co.th
